

BESLUT "NATURRESERVAT HÄSSLEN": 1996-09-30
SKÖTSELPLAN "NATURRESERVAT HÄSSLEN"
REGISTERUPPGIFTER "NATURRESERVAT HÄSSLEN"

LÄNSSTYRELSEN I DALARNA
Miljövårdsenheten

BESLUT: 1996-09-30
DNR: 231-6001-96 (2083)

BILDANDET AV NATURRESERVATET HÄSSLENS DOMÄNRESERVAT I
HEDEMORA KOMMUN

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

Reservatets benämning: Hässlens domänreservat
Objektnummer:
Kommun: Hedemora
Registerområde: Garpenbergs socken
Lägesbeskrivning: Ca 15 km öster om Hedemora
Ekonomiska kartan 12G 6e
Gräns: Reservatets gräns är markerad med
punktstreckad linje på bifogad
karta, bilaga 2
Fastigheter: Garpenbergs gård 2:1,
Toppmossberget 1:16
Markägare: AssiDomän AB
Area: 11,5 ha
Därav landarea: 11,5 ha
Naturtyper: Ängsmark 3,5 ha.
Lövsskogslund 8 ha
Naturvårdsförvaltare: Länsstyrelsen

BESKRIVNING AV RESERVATET

Hässlens är beläget ca 15 km öster om Hedemora på en höjd i skogslandskapet. Området består av öppen kulturmark med slätterpräglad ängsvegetation och yppig lundvegetation. Lunden domineras av hasselbuketter med enstaka lönnar, rönnar, sälgar, lindar och björkar. Vegetationen mellan hasslarna är gles och örtdominerad med bl.a. lungört, vårärt och underviol. Slätterängen är artrik med bl.a. fältgentiana, darrgräs, klasefibbla, ängshavre och stagg. Flera sällsynta insektsarter knutna till hasselvegetationen är funna i området.

Hasselbeståndet i Hässlens, som är ett av de nordligaste i landet, hyser omkring 20 par av den annars relativt sällsyn-

ta nötkråkan. Nötkråkan är helt beroende av hassel för sin överlevnad. Fåglarna häckar i den omgivande granskogen och livnär sig vintertid på de hasselnötter som de under hösten samlar in i hasselbeståndet och sedan gömmer i sitt häckningsrevir.

Hässlen är bebott och brukat sedan 1600-talet. Den siste brukaren flyttade från gården 1951. Mycket talar för att Hässlen ursprungligen var finnbebyggelse. Gården har det typiska läget på en moränrygg ovanför högsta kustlinjen med äng och åker i ett gynnsamt söderläge. Fram till 1900-talet brukades marken som slåtteräng för att därefter endast vara betesmark.

ÄRENDETS BEREDNING

Området avsattes 1987 som domänreservat. I samband med Domänverkets bolagisering 1992 gjorde länsstyrelsen på uppdrag av Naturvårdsverket en bedömning av vilka domänreservat i länet som har sådana särskilda naturvärden att de bör ges långsiktigt skydd som naturreservat. Hässlen hör till de områden länsstyrelsen valde ut.

Naturvårdsverket och AssiDomän AB slöt 1995 ett avtal om naturreservatsbildning av ett antal särskilt värdefulla domänreservat i landet. Hässlen är ett av de områden som omfattas av avtalet.

Länsstyrelsen och AssiDomän AB är överens om att Hässlen med tillhörande byggnader på sikt bör övergå till naturvårdsfonden mot inlösen av fritidshuset. AssiDomän AB svarar även för normalt vänderhåll fram till reservatsgränsen.

Detta beslut har fattats i enlighet med villkoren i avtalet mellan AssiDomän och efter samråd med Hedemora kommun enligt 43 § naturvårdslagen.

Statens naturvårdsverk har tillstyrkt reservatsbildningen.

GRUND FÖR BESLUTET

Hässlen är ett värdefullt, kulturpräglad natursområde med ängsvegetation och hassellund på gammal jordbruksmark. Området hyser flera hänsynskrävande och sällsynta arter av växter och djur. Ett av Sveriges nordligaste bestånd av nötkråkor är knuten till området. Hässlen har i ängs- och hagmarksinventeringen givits högsta värde. Området har på grund av sina höga naturvärden varit skyddat som domänreservat och anses så värdefullt att det bör ges lagstadgat skydd i form av naturreservat.

Området är värdefullt som framtida referensområde för forskning inom botanik, zoologi och ekologi.

LÄNSSTYRELSEN BESLUT

Med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822) förklarar länsstyrelsen det område som avgränsats med innerkanten av punktstreckad linje på bifogad beslutskarta, bilaga 2, som naturreservat.

För att trygga ändamålet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen samt 9 § naturvårdsförordningen (1976:484, ändrad 1991:1165) att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsuppgifter skall gälla beträffande naturreservatet.

ÄNDAMÅLET MED NATURRESERVATET

Ändamålet med reservatet skall vara att skydda och bevara ett kulturpräglat naturområde med dess flora och fauna genom att sköta marken enligt gamla brukningsmetoder. Ändamålet är även att - inom ramen för detta mål - ge möjlighet till naturupplevelse och vetenskaplig forskning i orörd natur.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

A FÖRESKRIFTER MED STÖD AV 8 § NATURVÅRDSLAGEN OM INSKRÄNKNINGAR I RÄTTEN ATT FÖRFOGA ÖVER FASTIGHETER INOM RESERVATET

Utöver vad som gäller i övrigt är det förbjudet att

- 1 borra, spränga, gräva, schakta, muddra, utfylla, tippa eller dämna,
- 2 anlägga mark- eller luftledning,
- 3 utanför tomtmark inplantera för området främmande växt- eller djurart,
- 4 skada växande eller döda - stående eller ikullfallna - träd och buskar, gräva upp eller plocka örter, mossor, lavar och vedsvampar,
- 5 framföra motordrivet fordon i terrängen. Undantag skall gälla vid uttransport av älg under förutsättning att endast lättare dragfordon med lågt marktryck används, t.ex. järnhäst eller fyrhjuling,
- 6 utanför tomtmark kalkd, gödsla eller använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel,
- 7 uppföra ny byggnad eller anläggning

Föreskrifterna utgör inget hinder mot de åtgärder som behövs

vid skötsel och förvaltning av reservatet samt för att tillgodose ändamålet med reservatet.

Föreskrifterna utgör inte heller något hinder mot de åtgärder som krävs för normalt vägunderhåll.

Föreskrifterna under punkt A1 gäller inte för reparation av elkabel. Samråd ska dock ske innan åtgärder vidtas.

Punkterna A4 och A6 innebär att bestämmelserna i 29 § skogsvårdslagen samt skogsstyrelsens föreskrifter om bekämpning av skadeinsekter och tillvaratagande av skadad skog ej skall gälla inom naturreservatet. Uppkommer insektsskador på skog i anslutning till naturreservatet som följd av att åtgärder för insektsbekämpning inte vidtagits inom reservatet, skall frågan om ersättning bedömas enligt skadeståndsrättsliga regler.

B FÖRESKRIFTER MED STÖD AV 9 § NATURVÅRDSLAGEN OM SKYLDIGHET ATT TÅLA VISST INTRÅNG

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att de åtgärder vidtas inom området som framgår av bifogad skötselplan.

C FÖRESKRIFTER MED STÖD AV 10 § NATURVÅRDSLAGEN OM VAD ALLMÄNHETEN HAR ATT IAKTTA INOM RESERVATET

Utöver vad som gäller i övrigt är det förbjudet att

- 1 göra åverkan på mark eller geologiska naturföremål,
- 2 skada växande eller döda - stående eller ikullfallna - träd och buskar, plocka eller gräva upp örter, mossor, lavar och vedsvampar,
- 3 elda annat än på särskilt iordningställd plats,
- 4 framföra motordrivet fordon i terrängen,
- 5 medföra okopplad hund,
- 6 tälta eller ställa upp husvagn,
- 7 inplantera för området främmande växt- eller djurart,
- 8 medföra okopplad hund.

D FÖRESKRIFTER MED STÖD AV 9 § NATURVÅRDSFÖRORDNINGEN RÖRANDE NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN AV RESERVATET

- 1 Länsstyrelsen fastställer de föreskrifter om naturvårdsförvaltningen m.m. som framgår av bifogad skötselplan.
- 2 Naturvårdsförvaltare skall vara länsstyrelsen i Kopparbergs län.

ÖVRIGT

Detta beslut träder i kraft den 25 november 1996 eller, i det fall beslutet överklagas, den senare tidpunkt när beslutet vinner laga kraft.

Detta beslut kan överklagas till regeringen, Miljödepartementet, blankett 2:1.

Beslut i detta ärende har fattats av styrelsen. I beslutet deltog landshövding Gunnar Björk jämte ledamöterna Ann-Christine Dåderman, Peter Hultqvist, Kenneth Johansson, Åke Johansson, Margareta Jonback, Eva Kungsmark, Elisabeth Linden Brandt, Bengt Nylund, Lennart Sacredeus, Nicke Welin-Berger, Birgitta Örjas. Tjänstgörande suppleant var Gunnar Barke, Lars-Ove Hagberg och Sally Skog.

I den slutliga handläggningen deltog även länsråd Leif Svensson, rättsenhetschef Inger Eriksson, miljövårdsdirektör Stig Åke Svenson, och ekolog Susanne Peterson, den sistnämnde föredragande.

Gunnar Björk

Susanne Peterson

Bilagor:

1. Översiktskarta
2. Beslutskarta
3. Skötselplan
4. Hur man överklagar, blankett 2:1

LÄNSSTYRELSEN
KOPPARBERGS LÄN
Miljövårdsenheten

SKÖTSELPLAN

SKÖTSELPLAN FÖR HÄSLENS DOMÄNRESERVATET

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

I	ALLMÄN BESKRIVNING
1	ADMINISTRATIVA DATA

- 2 GRUNDEN FÖR BESLUTET SAMT FÖRESKRIFTER

- 3 ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV BEFINTLIGA FÖRHÅLLANDEN
 - 3.1 Naturförhållanden
 - 3.2 Kulturhistoriska förhållanden
 - 3.3 Nuvarande markanvändning
 - 3.4 Tillgänglighet
 - 3.5 Slitage- och störningskänslighet
 - 3.6 Anordningar för friluftslivet
 - 3.7 Källuppgifter

- II PLANDEL

- 1 DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN
 - 1.1 Övergripande mål
 - 1.2 Generella riktlinjer och åtgärder
 - 1.2.1 Hävd av äng
 - 1.2.2 Hävd av lund
 - 1.2.3 Botanisk dokumentation
 - 1.2.4 Jakt
 - 1.2.5 Byggnader
 - 1.2.6 Skogsbrand
 - 1.2.7 Utmärkning av reservatets gräns

- 2 ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV
 - 2.1 Övergripande mål
 - 2.2 Riktlinjer och åtgärder
 - 2.2.1 Information
 - 2.2.2 Parkeringsplatser
 - 2.2.3 Vandringsleder och övriga anläggningar

- 3 TILLSYN

- 4 FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

Skötselkarta
Dokumentation

- I ALLMÄN BESKRIVNING

- 1 ADMINISTRATIVA DATA
(Se registeruppgifter)

- 2 GRUNDEN FÖR BESLUTET SAMT FÖRESKRIFTER
(Se reservatsbeslutet)

- 3 ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV BEFINTLIGA FÖRHÅLLANDEN

3.1 Naturförhållanden

Hässlen är beläget ca 15 km öster om Hedemora på en höjd i skogslandskapet. Området består av öppen odlingsmark med slätterpräglad ängsvegetation och yppig lundvegetation. Lunden domineras av hasselbuketter med enstaka lönnar, rönnar, sälgar, lindar och björkar. Vegetationen mellan hasslarna är gles och örtdominerad med bl.a. lungört, vårärt och underviol. Slätterängen är artrik med bl.a. fältgentiana, darrgräs, klasefibbla, ängshavre och stagg.

Reservatet omges av barrskog och en smal bård av blandskog ingår även i reservatet.

Hasselbeståndet i Hässlen, som är ett av de nordligaste i landet, hyser omkring 20 par av den annars relativt sällsynta nötkråkan. Nötkråkan är helt beroende av hassel för sin överlevnad. Fåglarna häckar i den omgivande granskogen och livnär sig vintertid på de hasselnötter som de under hösten samlar in i hasselbeståndet och sedan gömmer i sitt häckningsrevir.

Flera sällsynta insektsarter knutna till hasselvegetationen är funna i området.

3.2 Kulturhistoriska förhållanden

Hässlen är bebott och brukat sedan 1600-talet till dess att den siste brukaren flyttade från gården 1951. Mycket talar för att Hässlen ursprungligen var finnbebyggelse. Gården har det typiska läget på en moränrygg ovanför högsta kustlinjen med äng och åker i ett gynnsamt söderläge. Marken brukades som slätteräng fram till 1900-talet för att därefter endast vara betesmark.

Efter ett längre hävdavbrott med igenväxning som följd återupptogs slättern i mitten av 1980-talet. Den ursprungliga ängsarealen var kraftigt reducerad av lundens tillväxt och granens intågande. Hässlen rensades från gran och delades in i ett lundområde som med jämna mellanrum röjs på gran och lövsly och ett ängsområde med årlig fagning och slätter. Området ger idag ett välhävdad intryck och floran tycks inte ha lidit stora förluster trots det långa hävduppehållet.

3.3 Nuvarande markanvändning

Det ursprungliga torpet med två rum och kök, samt vedbod och loge finns kvar i Hässlen. Torpet arrenderas ut som fritidsbostad till privatpersoner. Arrendatorn svarar enligt avtalet för underhåll av utfartsvägen. Ladan hyrs ut till föreningar och enskilda för skilda evenemang, framför allt över helger under sommarhalvåret. Vintertid används den som garage för husvagnar.

Skogshögskolan har ett antal demonstrationsytor i området. Bl.a. finns en liten yta som är undantagen från slätter för att visa hur en äng växer igen när den inte hävdas. Det finns även ett par större inhägnade gropar som visar brunjordens markprofil.

En vandringsled, Folkareleden, sträcker sig genom området. Folkareleden är den led som sammanbinder Bruks- och Gäst-rikeleden från Krylbo till Grönsinka.

Hässlen ingår som del i ett större jaktvårdsområde, men jakt bedrivs normalt inte inom själva reservatet.

3.4 Tillgänglighet

Realsbo ligger lättillgängligt mellan Hedemora och Horndal. Från vägen mellan Brattfors, söder om Garpenbergs gård, och Horndal finns skyltad avtagsväg ca 400 meter till Hässlen.

3.5 Anordningar för friluftslivet

Vid infarten till Hässlen finns möjligheter till parkering samt ett flertal torrtoaletter för att tillgodose besöks-trycket vid evenemangen i ladan. Där finns även informationsskyltar över området.

Framför ladan finns eldstäder samt bänkar och bord i ordningställda för allmänheten.

3.6 Slitage- och störningskänslighet

Hässlen är ett välbesökt reservat. Ladan hyrs ut till föreningar och enskilda för skilda evenemang under sommarhalvåret. En överföring av området från domänreservat till naturreservat kommer troligtvis inte att innebära ett högre besöksstryck i området. Med nuvarande besöksstryck är markförslitningen inget hot mot områdets naturvärden.

3.7 Källuppgifter

Naturvårdsprogram för Kopparbergs län. Länsstyrelsen 1988:1.
Dalarnas ängar och betesmarker. Länsstyrelsen 1993:1.
Lundquist, R: Inventering av områden viktiga för den biologiska mångfalden i skogarna inom Hedemora kommun.

II PLANDEL

1 DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN

1.1 Övergripande mål

Det övergripande målet med reservatets skötsel skall vara att bibehålla ett stort och livskraftigt hasselbestånd samt att bibehålla en ängsmark som hävdas enligt äldre bruknings-

metoder.

1.2 Generella riktlinjer

Hasselbuskarna börjar bära nötter vid ca 10 års ålder. Syftet med skötseln ska vara att produktionen av hasselnötter vidmakthålls. Eventuell gallring av hasselbuketter sker lämpligen under vårvintern.

Hasselbuskar som är markerade med plåtbrickor utgör forskningsobjekt och får inte ansas eller tas bort. Ansvarig för forskningen är Mats Forslund, By-Kyrkby.

De gropar som visar brunjordens markprofil ska fyllas igen och staketen tas bort. Provytan som visar vad som händer vid hävdavbrott kan vara kvar och informationsskylt ska sättas upp intill området.

Hässlen har indelats i två skötselområden som redovisas på skötselkarta. Ett mindre område omfattar ängsmark och samt ett område med lundkaraktär.

1.2.1 Hävd av ängsmark

Beskrivning: Delområdet utgörs av ett 3,5 ha stor äng som avgränsats enligt skötselkartan. Ängsmarken är halvöppen med inslag av hasselbuketter och enstaka lövträd. Det finns även spår efter 4 svalåkrar dvs åkrar som togs upp mitt i ängsmarken för ordling av spannmål.

Mål: Att bibehålla en slätteräng som hävdas enligt äldre brukningsmetoder och därigenom skydda ett stort antal sällsynta och eller hänsynskrävande arter som finns inom området.

Åtgärder: Årlig fagning vilket innebär att marken räfsas samt att alla löv och kvistar samlas i högar och bränns. Antalet eldplatser ska begränsas till ett 10-15-tal för hela ängen. Fagningen ska ske i slutet av april eller början av maj.

Slåttern sker lämpligast i mitten av juli. Arbetet ska utföras med lie, slätterbalk eller annat redskap som skär av vegetationen. Höet samlas ihop och för bort från ängen.

Hasselbuskarna ska hållas relativt glest och ansas försiktigt så att beståndet inte skuggar vegetationen så att ängsfloran utarmas. Grenar som brutits eller tyngts ner av snö under vintern så att de ligger längs marken kan tas bort. För att hasseln inte ska breda ut sig på bekostnad av ängsfloran görs en dokumentation med provrutor vart 5:e år (se punkt 1.2.3). Med en sådan dokumentation kan sedan en even-

tuell utglesning av hasselknippen göras efter noggrann utmärkning. Riset ska samlas i högar i lundområdet eftersom flera intressanta insektsarter är knutna till rishögar.

Övrigt: För att ytterligare förstärka gamla tiders brukningsmetoder kan mindre s.k. svalåkrar tas upp i ängsmarken. Förslagsvis kan torpets arrendator tillfrågas om denne vill ta upp en mindre åkerlapp för att odla säd eller potatis under ett par åt. Gödsel eller bekämpningsmedel får givetvis inte användas.

1.2.2 Hävd av lund

Lunden omgärdar slättermarken nästan helt och hållet. Två mindre lundområden ligger dessutom i ängsområdet. Dels finns ett lundområde kring en trestammig lind och dels finns ett område kring en stor sälg. De sköts som lundområdet i övrigt. Kring lunden går reservatsgränsen utanför själva lundområdet en bit in i den omgivande granskogen. Bården av granskog lämnas orörd och ingår inte i nedanstående skötselåtgärder.

På sikt är det önskvärt att ta upp bette i lundområdet.

Beskrivning: Lunden omgärdar slättermarken nästan helt och hållet. Den utgörs av hasselbuskar och större lövträd, främst av björk, lönn och sälg. Området hyser stora bestånd av fler rent lundbetonade växtarter.

Mål: Att bibehålla en sluten lund med ett stort, livskraftigt hasselbestånd och därigenom skydda sällsynta eller hänsynskrävande arter som finns inom området.

Åtgärder: Återkommande slyröjningar var 5:e år varvid alla gran och tallplantor, samt gråal och asp tas bort. Riset från lövträden samlas i högar eftersom flera intressanta insektsarter är knutna till rishögar. Hasselbuskarna lämnas orörda.

1.2.3 Botanisk dokumentation

Det är av vikt att florans utveckling i reservatet följs upp med inventeringar vart 5:e år. Dokumentationen ska bl.a. ligga till grund för en opimering av skötselåtgärder. En första botanisk dokumentation genomfördes i Hässlen 1993. Inventeringen har i stort följt Urban Ekstams "dokumentation och uppföljning av skötsel effekter på flora och vegetation i slätter- och betesmarker" version 3, 1993-05-23. Dokumentationen omfattar tre storprovvrutor med fem 1x1 m provvrutor inom varje storprovvruta. Placeringen av rutorna samt metodikbeskrivning finns bifogat i skötselplane. Det är viktigt att framtida dokumentation följer samma mönster

som tidigare för att kunna jämföras.

1.2.4 Jakt

Hässlen ingår som del i ett större jaktvårdsområde, men är i stort sett uteslutet från jakt. Jakt ska därför kunna bedrivas i samma begränsade omfattning som tidigare.

1.2.5 Byggnader

De byggnader som finns i reservatet ägs och förvaltas av AssiDomän. De ska som tidigare kunna arrenderas ut till privatpersoner och föreningar. AssiDomän AB och länsstyrelsen är överens om att fastigheten med tillhörande byggnader på sikt ska övergå till naturvårdsfonden mot inlösen av fritidshuset. Det bör eftersträvas att den som arrenderar torpet också tar del av skötseln i reservatet.

1.2.6 Brand

Spontant uppkomna bränder ska släckas enligt gällande brandlagstiftning.

1.2.7 Utmärkning av reservatets gräns

Utmärkning av reservatets gräns skall utföras enligt svensk standard SIS 031522 och enligt naturvårdsverkets anvisningar.

2 ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV

2.1 Övergripande mål

Ändamålet med reservatet är också att befrämja det rörliga friluftslivet. Dispositionen av området utgår från att underlätta för besökare att ta sig fram i området och att kunna studera skogen och utnyttja dess friluftsvärden.

2.2 Riktlinjer och åtgärder

2.2.1 Information

Befintliga informationstavlor byts ut. Nya informationstavlor sätts upp där vandringsleden tangerar reservatsgränsen.

2.2.2 Parkeringsplatser

Parkeringsplats finns i anslutning till vägen som leder fram till reservatet.

2.2.3 Vandringsleder och övriga anläggningar

Torrtoaletterna vid parkeringsytan ska målas om. Den vandringsled som sträcker sig genom reservatet kan vara kvar.

3 TILLSYN

Förvaltarens tid för tillsyn av reservatet beräknas omfatta

två dagsverken per år.

4 FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

Allmänt

Underhåll av anordningar för friluftslivet, framställning och utplacering av skyltar samt utmärkning av reservatets gräns bekostas av staten.

Kostnader som redovisas bygger på uppskattningar och på 1996 års prisnivå. Dagsverkskostnaden 1.700 kr avser lönekostnader, kostnad för arbetsledning m.m. Därtill kommer materialkostnader inklusive utrustning, hyror m.m.

Engångsåtgärder:

Utmärkning av reservatets gräns		
2 dv á 1.700 kr		3.400:-
Materialkostnader	5.000:-	
Totalt engångsåtgärder	8.400:-	

Tillsyn och underhåll:

Tillsyns- och underhållskostnader		
2 dv á 1.700 kr		3.400:-
Materialkostnad		5.000:-
Totalkostnad/år		8.400:-

Årlig skötsel:

Fagning		10.000:-
Slåtter		40.000:-
Totalkostnad/år		50.000:-

Åtgärder vart 5:e år:

Dokumentation, 2 dv á 1.700 kr	3.400:-	
Röjning, 4 dv á 1.700:-	8.800:-	
Totalkostnad	12.200:-	

DOKUMENTATIONSMETODIK

Vid inventeringen och dokumentationen har stort följts Urban Ekstams, Naturvårdsverket, "dokumentation och uppföljning av skötleffekter på flora och vegetation i slätter- och betesmarker" version 3, 1993-05-23.

Nomenklaturen följer Krok-Almquist, Svensk flora 1985.

Ytorna har en fast markering genom ett nedslaget järnrör i en eller flera hörn. Nedslaget rör markeras på kartfigurerna med ett X.

Storprovrutor

Tre storprovytor har lagts ut i området. Yta 1 oc 3 är romboida medan yta 2 är kvadratisk.

Inom varje storyta har träd och buskar ritats in samt lövverkets projicering mot markplanet utlagts.

Småprovytor

Fem 1x1 m provytor har utlagts inom varje storyta. Småprovytorna har inventerats imitten av juli omedelbart före slåtttern. Ekstams 7-gradiga skala har använts. Provytorna har utlagt subjektivt och på ett sådant sätt att förhoppningsvis framtida förändringar ska kunna utläsas.

Under varje provyteanalys har grässvålens utseende inlagts i en tregradig skala enligt Ekstam, där ++ anger tät grässvål, + halvt upplöst grässvål och - helt upplöst grässvål. Parentes som använts i några fall anger gränsvärde mellan Ekstams grader.

Vid analyserna har bottenskiktet endast sporadiskt noterats. Det är så gott som överallt mycket dåligt utvecklat.

Fotodokumentation

Såväl provytorna som kvm rutorna har fotograferats. Använd film Kodak Gold II, 200 färgfilm, Fotopunkterna är angivna på respektive kartfigur i form av en vinkel.

Ytornas positioner

Storprovruta 1 ligger ca 8 m norr om bebyggelsen och är på grund av sin oregelbundna form markerad med nedslaget järnrör i alla fyra hörnen. Området sluttar svagt i väst-östlig riktning.

Smårutorna 1:2 är markerad med järnrör i nedre högra hörnet på grund av sten i marken, övriga ytor i nedre vänstra hörnet.

Småprovyta 1:4 ligger med kompassriktningen 40 från hörnmarkering B (21 m.åunkten). Övriga småytor ligger vinkelrätt mot linjen A-B.

Storprovyta 2 är belägen på östra sidan av körvägen söder om boningshuset. Från gårdsbrunnen är avståndet till hörnmarkering A 122 m.

Småprovyta 2:2 i storprovyta 2 är fotograferad från annan sida än övriga. Hasselbusken medgav ej fotografering på annat sätt. Smårutorna utlagda vinkelrätt mot linjen A-B.

Storprovruta 3 återfinns på västra sidan om körvägen 65 m söder om brunnen mätt till punkt A. I provytan är hjälplinje använd eftersom ytan är så oregelbunden. Smårutorna har utlagts vinkelrätt mot hjälplinjen.

LÄNSSTYRELSEN DALARNA REGISTERUPPGIFTER
Miljövårdsenheten

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET HÄSSENS DOMÄNRESERVAT

Namn:	Hässlens domänreservat
Kommun:	Hedemora
Läge:	Ca 15 km öster om Hedemora
Kartblad:	Ekonomiska kartan: 12G 6e
Koordinater:	12G 6e 34 45
Fastigheter:	Garpenbergs gård 2:1, Toppmossberget 1:16
Naturvårdsförvaltare:	Länsstyrelsen
Markägare:	AssiDomän AB
Areal:	11,5 ha
Naturtyper:	Skoglös äng 3,5 ha Lövskog 8 ha
Landskapstyp:	Odlingslandskap
Naturgeografisk region:	Skogslandskapet norr om Norrlands- gränsen
Skyddsmotiv:	Allmänekologiska, ornitologiska, friluftsliv
Skyddsföreskrifter:	Indispensabla A1-7
Skyddsföreskrifter för produktiv skogsmark:	A4, 6
Befintliga anlägg.: Planerade anlägg.:	Torrtoaletter -
Skötselplan:	Föreskrifter under D.
Inventeringar:	Se källuppgifter i skötselplanen